

Loftslagsmál og efnahagsstefnan

Stjórnarráð Íslands
Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Stjórnarráð Íslands
Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Ríkisstjórnin með tvenns konar markmið

Parísarsáttmálinn

- Samkomulag við ESB og Noreg um sameiginlegt markmið.
- Losun á beinni ábyrgð íslenskra stjórnvalda dragist saman um 29% milli 2005 og 2030 (jafngildir 25% milli 2017 og 2030).
- Stóriðja og millilandasamgöngur falla undir evrópska ETS-viðskiptakerfið.
  - Ekki á beinni ábyrgð íslenskra stjórnvalda.

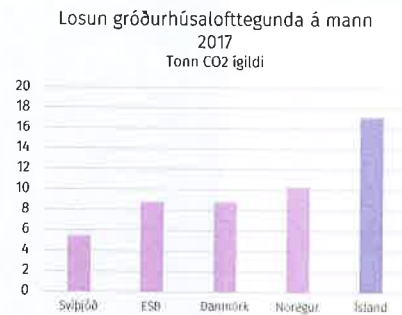
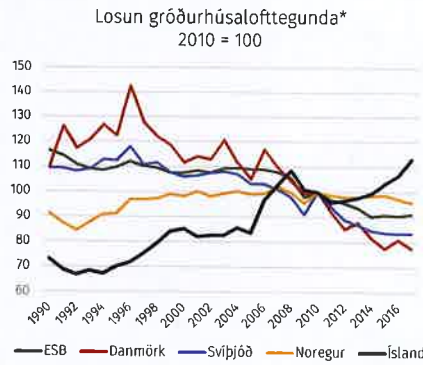
Markmið ríkisstjórnarinnar um kolefnishlutleysi

- Ísland verði kolefnishlutlaust ekki seinna en 2040.
- Engir nýir bílar sem ganga fyrir bensíni eða olíu eftir 2030.

Losun á mann há og hefur aukist

Jafnvel þótt landnotkun sé ekki meðtalin

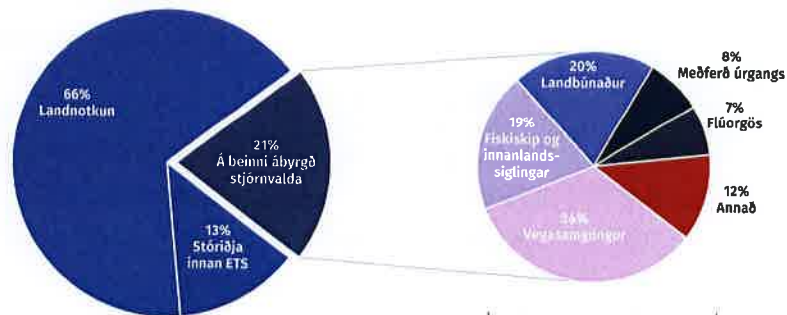
*Öll losun á beinni ábyrgð stjórnvalda og innan ETS. Landnotkun ekki meðtalin.
Heimild: EUROSTAT

Landnotkun er stærsti losunarvaldurinn

En ekki á beinni ábyrgð stjórnvalda samkvæmt Parísarsamkomulaginu

Losun gróðurhúsalofttegunda á Íslandi 2017*

*Millilandflug ekki meðtalið.

Alþjóðleg skuldbinding:
Dragist saman um 25% milli 2017 og 2030

Skuldbindingar nást ekki nema með aðgerðum

Vandamálið er í eðli sínu markaðsbrestur

Hvernig vinnum við best gegn loftslagsbreytingum / uppfyllum alþjóðlegar skuldbindingar?

- Kostnaður og áhrif

Hvernig deilum við kostnaðinum af umbreytingu hagkerfisins með réttlátum hætti?

- Aukin skattlagning eldsneytis og skattstyrkir til nýrra bíla hafa áhrif á þjóðfélagshópa með ólíkum hætti.

Stjórnarráð Íslands
Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Hvernig geta opinber fjármál haft áhrif?

1. Skattlagning
2. Styrktir til R&D
3. Skattstyrkir
4. Fjárfesting
5. Opinber innkaup
6. Græn fjármögnun

Stjórnarráð Íslands
Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Hvaða aðgerðir eru hagkvæmastar?

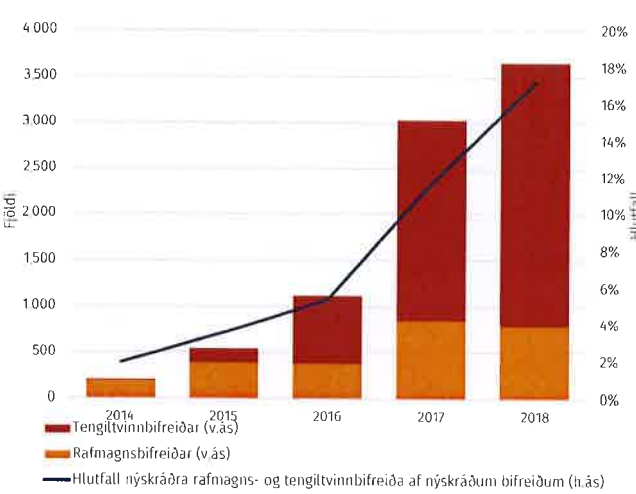
Fjallað um þetta í NEPR 2019

Beinast aðgerðirnar beint að vandanum sjálfum?

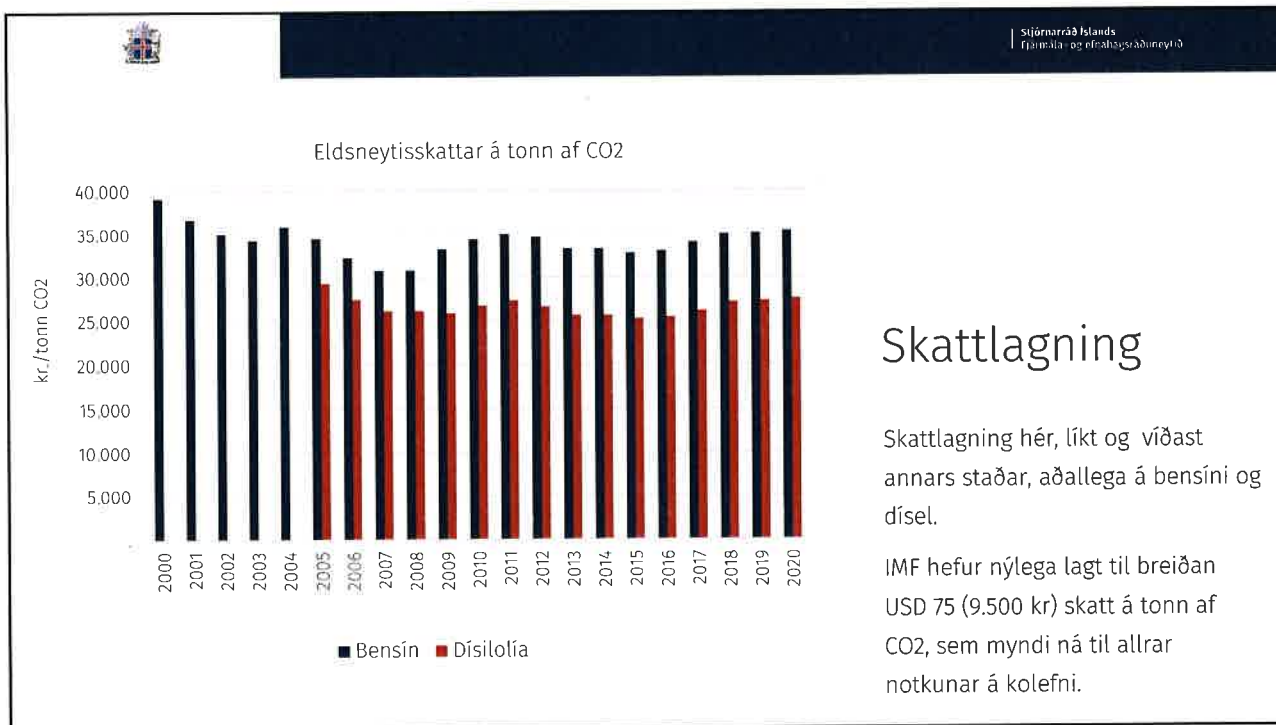
- Dæmi: Er það sjálfstætt markmið að fjölga rafmagnsbílum eða er markmiðið að draga úr útblæstri?

Geta aðgerðir gagnast víðar og haft áhrif á heimsvísu

- Dæmi: Niðurdæling CO² (CarbFix)
- Jarðhitaverkefni

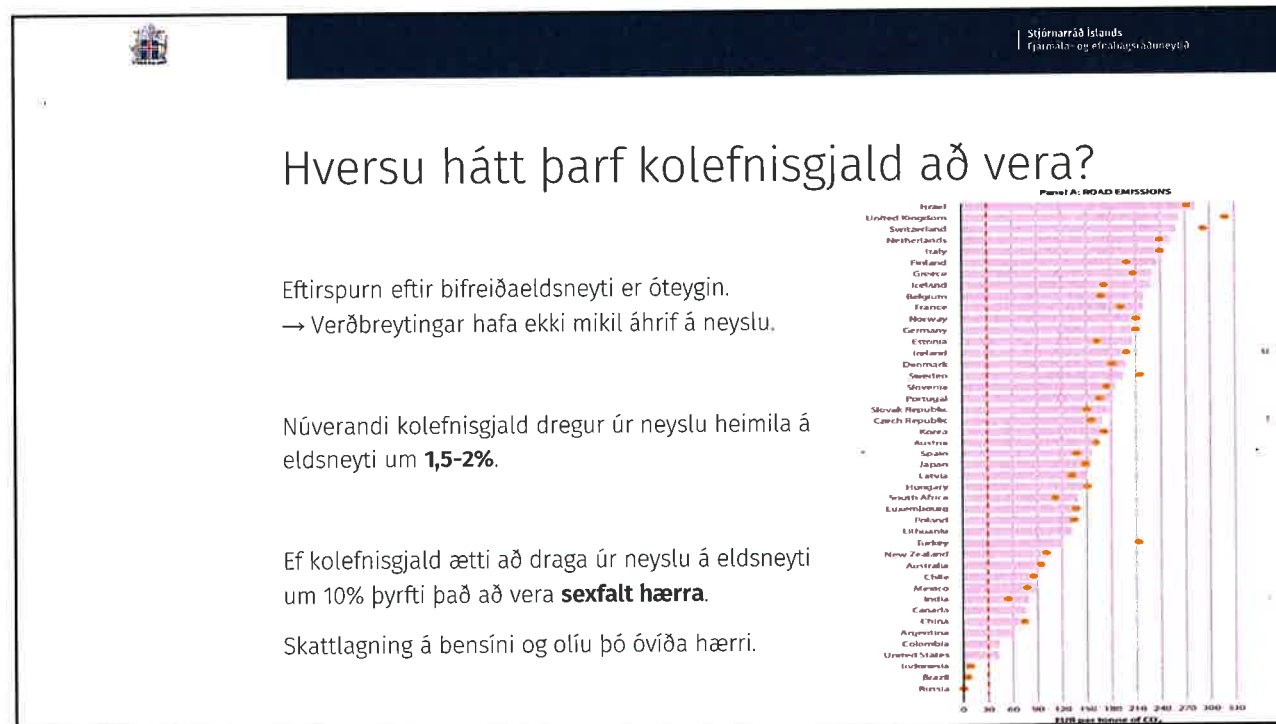
Ár	Rafmagnsbifreiðar (v.ás)	Tengiltvinnbifreiðar (v.ás)	Hlutfall nýskráðra rafmagns- og tengiltvinnbifreiða af nýskráðum bifreiðum (h.ás)
2014	~200	~100	~2.5%
2015	~300	~200	~4.5%
2016	~400	~700	~8.5%
2017	~800	~2200	~14.5%
2018	~700	~2900	~18.5%

Skattlagning

Skattlagning hér, líkt og víðast annars staðar, aðallega á bensíni og dísel.

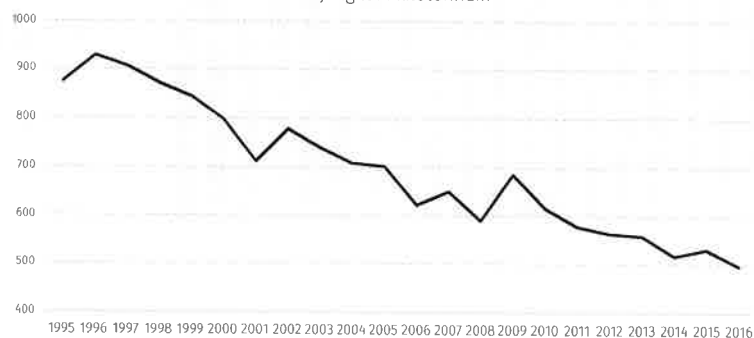
IMF hefur nýlega lagt til breiðan USD 75 (9.500 kr) skatt á tonn af CO2, sem myndi ná til allrar notkunar á kolefni.

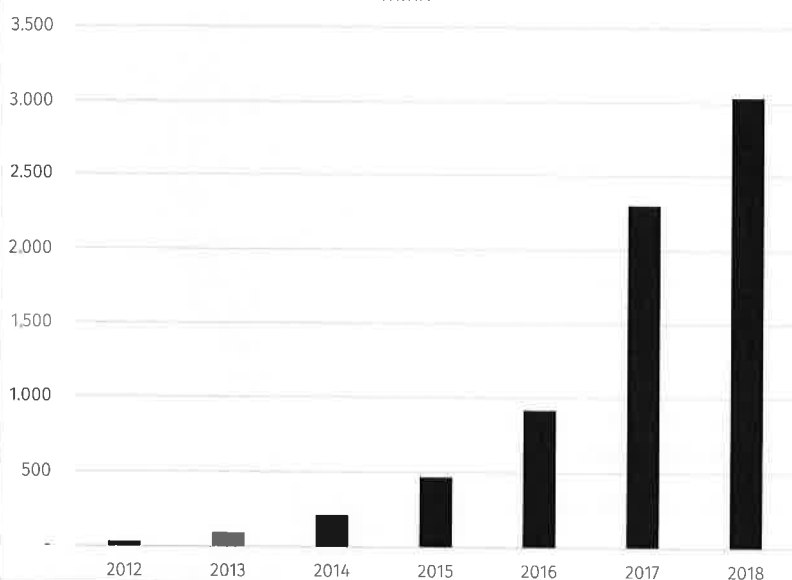

Og tækniframfari hafa víðtæk áhrif

Útblástur gróðurhúsalofttegunda frá fiskveiðlum hefur dregist saman um 50% án beinnar iðlutunar stjórnvalda
CO2 jangildi í kílótonnum

Skattstyrkur vegna ragmangs, vetnis eða tengiltvinnbifreiða,
m.kr.

Skattstyrkir

78% af skattstyrknum
vegna tengiltvinnbíla árið
2018

Víðtækari styrkir frá 2020
með árlegan kostnað yfir 2
ma.kr. á ári.

Framlenging á VSK undanþágu fyrir rafmagns- & vetnisbifreiðar

Gildistímabil verður framlengt til ársloka 2023 í stað 2020 en verður óbreytt fyrir tengiltvinnbifreiðar.

Hækkun á fjárhæðamörkum VSK undanþágu fyrir rafmagns- & vetnisbifreiðar

Fjárhæðamörk hækka úr 1.440.000 kr. í 1.560.000 kr. fyrir hverja bifreið en verða óbreytt fyrir tengiltvinnbifreiðar (960.000 kr.)

Hækkun á fjöldaviðmiðum rafmagns-, vetnis- & tengiltvinnbifreiða sem njóta VSK undanþágu

Fjöldaviðmið fer úr 10.000 af hverri tegund í 15.000 rafmagnsbifreiðar, 15.000 vetnisbifreiðar og 12.500 tengiltvinnbifreiðar.

VSK undanþága fyrir rafmagns- og vetnisknúin bifhjól & öll reiðhjól

Fjárhæðamörk undanþágunnar verða 1.440.000 kr. sem hækka síðan í 1.560.000 kr. fyrir hvert rafmagns- og vetnisknúið bifhjól, 96.000 kr. fyrir hvert rafmagnsknúið létt bifhjól og reiðhjól og 24.000 kr. fyrir önnur reiðhjól (hefðbundin reiðhjól og vélknúin hlaupahjól).

Hækkun á VSK endurgreiðslu vegna vinnu við uppsetningu á heimahleðslustöðvum

Núverandi VSK endurgreiðsla vegna vinnu í eða við íbúðarhúsnæði fer úr 60% í 100% endurgreiðsluhlutfall fyrir uppsetningu á heimahleðslustöðvum.

VSK endurgreiðsla af kaupum á heimahleðslustöðvum

Um er að ræða 100% VSK endurgreiðslu af kaupum á heimahleðslustöðvum fyrir íbúðarhúsnæði.

VSK undanþága vegna útleigu vistvænna bifreiða

Undanþágan nær til rafmagns-, vetnis- og tengiltvinnbifreiða árið 2020. Eftir það mun undanþágan aðeins ná til rafmagns- og vetnisbifreiða til ársloka 2023.

VSK undanþága vegna kaupa á vistvænum almenningsvögnum

Niðurfelling eða heimild til að telja VSK til undanþeginnar veltu vegna kaupa á hópbifreiðum í almenningssamgöngum sem ganga fyrir metani, metanóli, rafmagni eða vetni.

Atvinnurekstraraðilum heimilt að fyrna vistvænar bifreiðar á kaupári

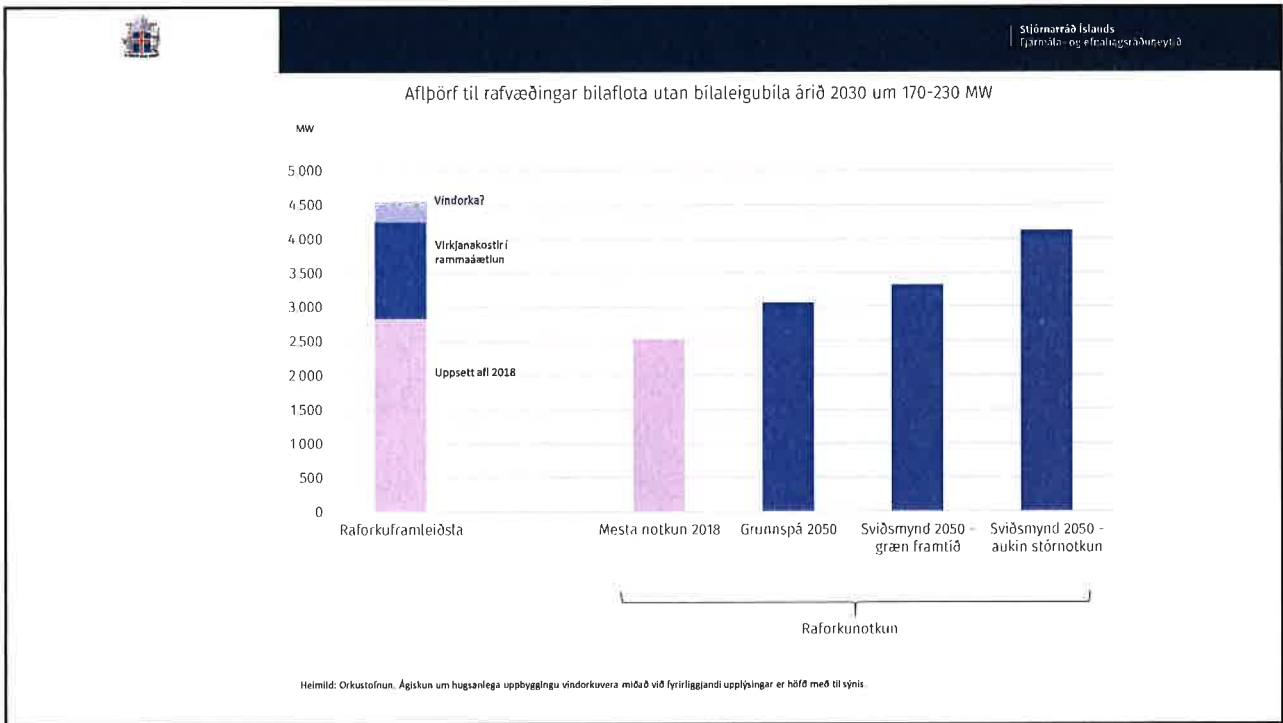
Heimilt að fyrna vistvænar bifreiðar að fullu á kaupári að niðurlagsverði eignar fyrir bifreiðar sem ganga fyrir metani, metanóli, rafmagni eða vetni.

Fjárfesting

- **Stuðningur við innviði fyrir rafbíla og aðrar vistvænar bifreiðar (Orkusjóður)**
  - 160 m.kr í frumvarpi til fjárlaga
- **Aukin skógrækt, landgræðsla og endurheimt votlendis**
  - Framlög til skógræktar og landgræðslu nema alls 2,4 ma.kr í frumvarpi til fjárlaga
- **Loftslagssjóður**
  - 80 m.kr í frumvarpi til fjárlaga

Stjórnarráð Íslands
Fjármála- og efnisráðuneytið

Á ríkið að kosta rafvæðingu hafna?

Áætlaður kostnaður:

- Sundahöfn: 4 ma.kr
- Allar stærstu hafnir: ~30 ma.kr.

Stjórnarráð Íslands
Fjármála- og efnisráðuneytið

Hvað telst til grænnar fjárfestingar?

Höfum ekki tekið upp grænt ríkisbókhald en fylgjumst með þróuninni, m.a. í gegnum loftslagsvettvang fjármálaráðherra sem er að hefja störf

Vistvæn innkaup

Vinna við nýja innkaupastefnu langt komin

- Aukin áhersla á sjálfbærni

Innkaup á bílum ríkisins endurskoðuð

- Ríkið rekur um 800 bifreiðar
- Með breyttri innkaupastefnu verða bílar sem ganga fyrir jarðefnaeldsneyti undantekning

Græn fjármögnun

- ESB að móta samræmda umgjörð fyrir sjálfbærni í fjármálum
- Landsvirkjun og Reykjavíkurborg hafa gefið út græn skuldabréf
- Útgáfa ríkissjóðs ekki næg til að standa undir sérstökum grænum skuldabréfaflokki. Væri hagur í því að breyta allri útgáfu ríkissjóðs í græn skuldabréf?

Svandís Svavarsdóttir heilbrigðisráðherra

Greiðslupátttaka sjúklinga við veitingu heilbrigðisþjónustu

| Stjórnarráð Íslands
| Heilbrigðisráðuneytið

Heilbrigðisstefna til ársins 2030 – 7 grunnstoðir

- Forysta til árangurs.
- Skilvirk þjónustukaup.
- Rétt þjónusta á réttum stað.
- Gæði í fyrirrúmi.
- Fólkið í forgrunni.
- Hugsað til framtíðar.
- Virkir notendur.

Skilvirk þjónustukaup

- Sjúkratryggingar Íslands annast kaup á heilbrigðisþjónustu fyrir hönd ríkisins.
- Kaup á heilbrigðisþjónustu byggja á þarfagreiningu.
- Við kaup á heilbrigðisþjónustu eru gerðar nauðsynlegar kröfur um öryggi, aðgengi og gæði.
- Fjármögnunarkerfi stuðla að gæðum og hagkvæmni veittrar þjónustu.
- Greiðslupátttaka sjúklinga verði sambærileg því sem lægst er í nágrannalöndunum og gjaldfrjáls fyrir viðkvæma hópa.

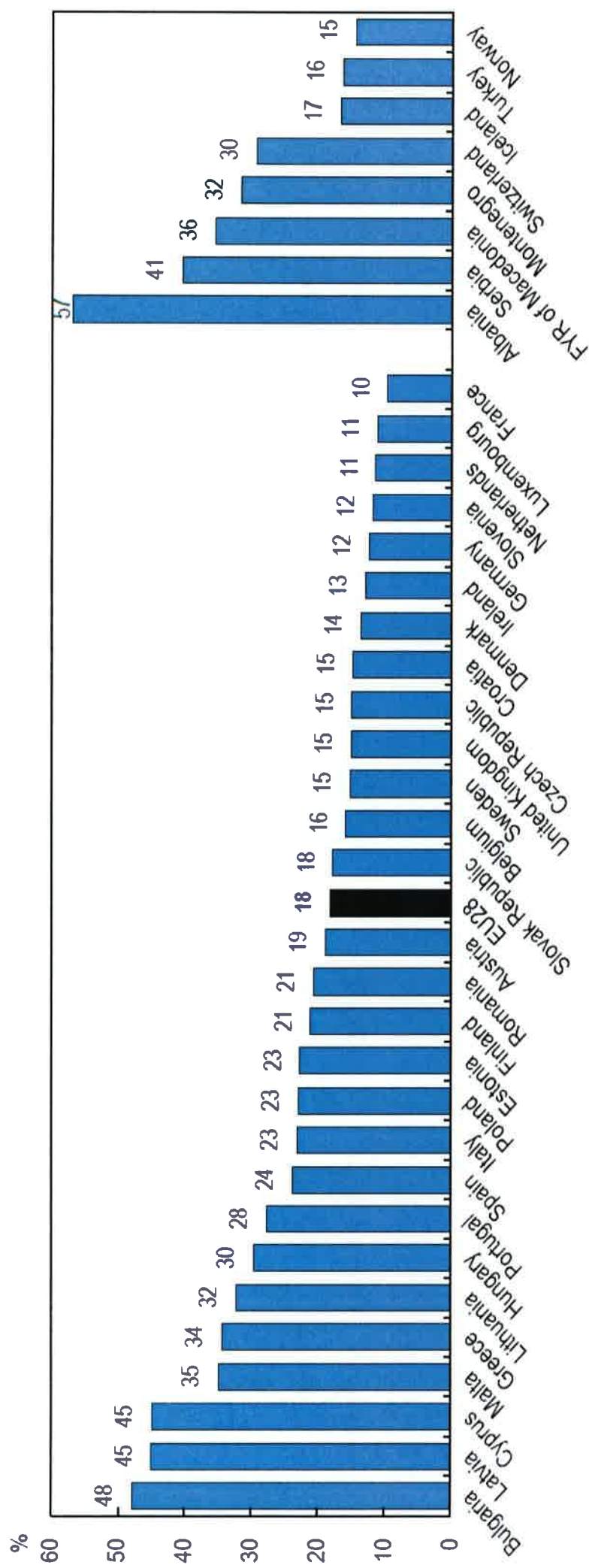
Pátttaka heimilanna í kostnaði 2016

Ísland	17%
Danmörk	14%
Finnland	20%
Noregur	15%
Svíþjóð	15%

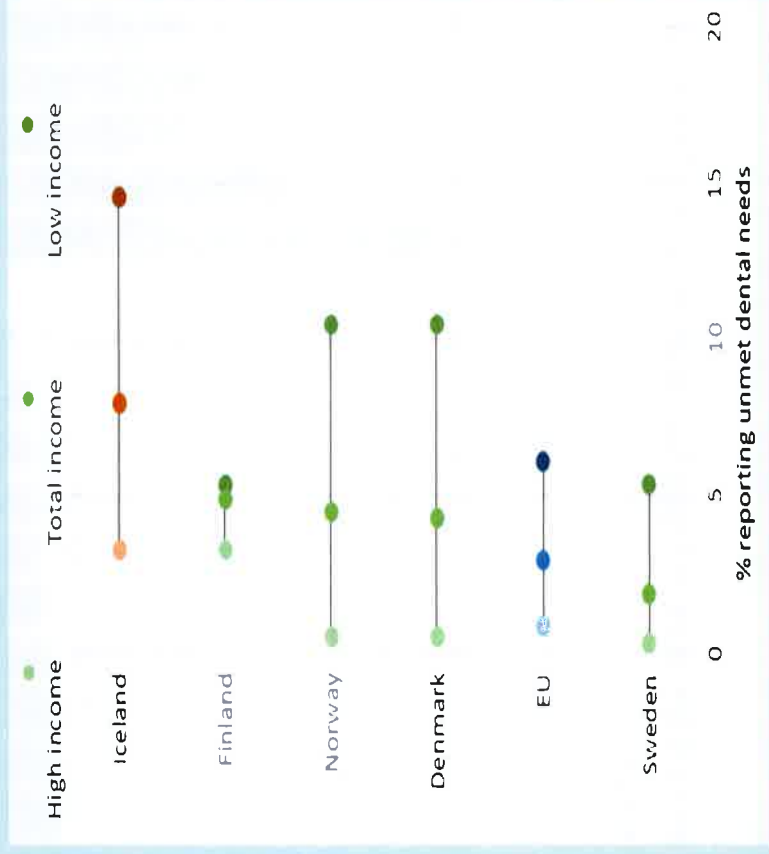
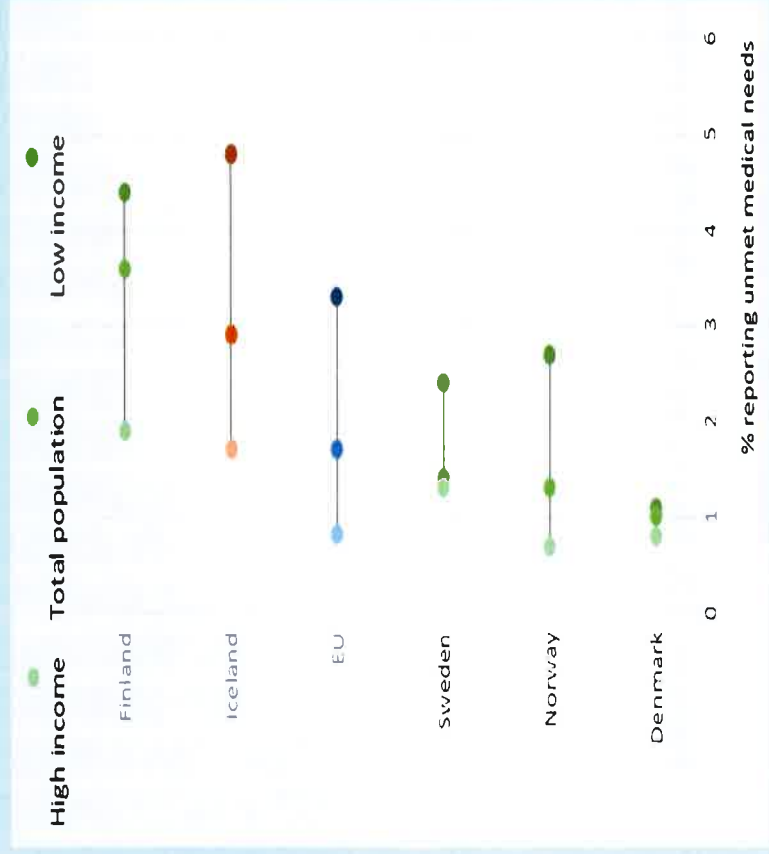
Figure 7.5. Share of total health spending financed by out-of-pocket payments, 2016 (or latest year)

Source: OECD Health Statistics 2018

Hlutfall þeirra sem neita sér um lækniþjónustu

Source: OECD Health Statistics; Eurostat Database (data refer to 2017).

Fjármagn í fjármálaáætlun til 2024

2020	2021	2022	2023	2024
300	800	800	800	800

Samantlagt 3,5 milljarðar sem nægir til að koma greiðsluhlutfallinu niður í 15,3%

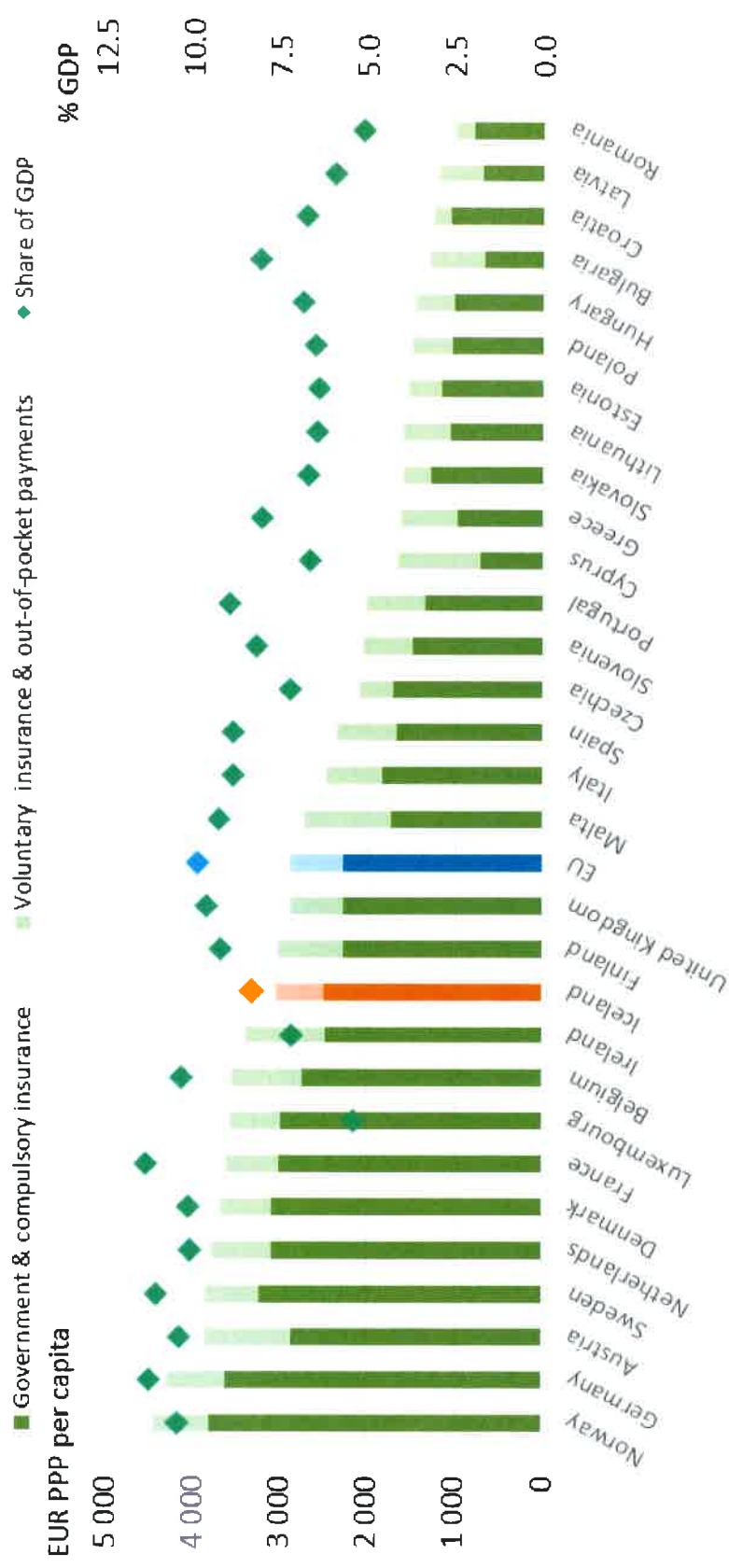

Forgangsöröðun

- Lækkun komugjalda í heilsugæslu
  - Stefnt að gjaldfrelsi á eigin stöð
  - Gjaldfrjáls BMT með tilvísun frá heilsugæslu
- Lækkun á heildarkostnaði á ári fyrir lyf
- Gjaldfrí hormónatengd getnaðarvarnalyf fyrir <21 ára
- Greiðslubátttaka fyrir tannlækningar lífeyrispega 50% til 75%
- Tannréttingar fyrir börn með skarð í góm og vör
- Tannlækningar vegna slysa og fæðingagalla
- Hjálpartæki
- Ferðakostnaður
  - Blóðskilunarmeðferð
  - Fylgdarmaður konu í fæðingu
  - Þriðja ferðin á ári

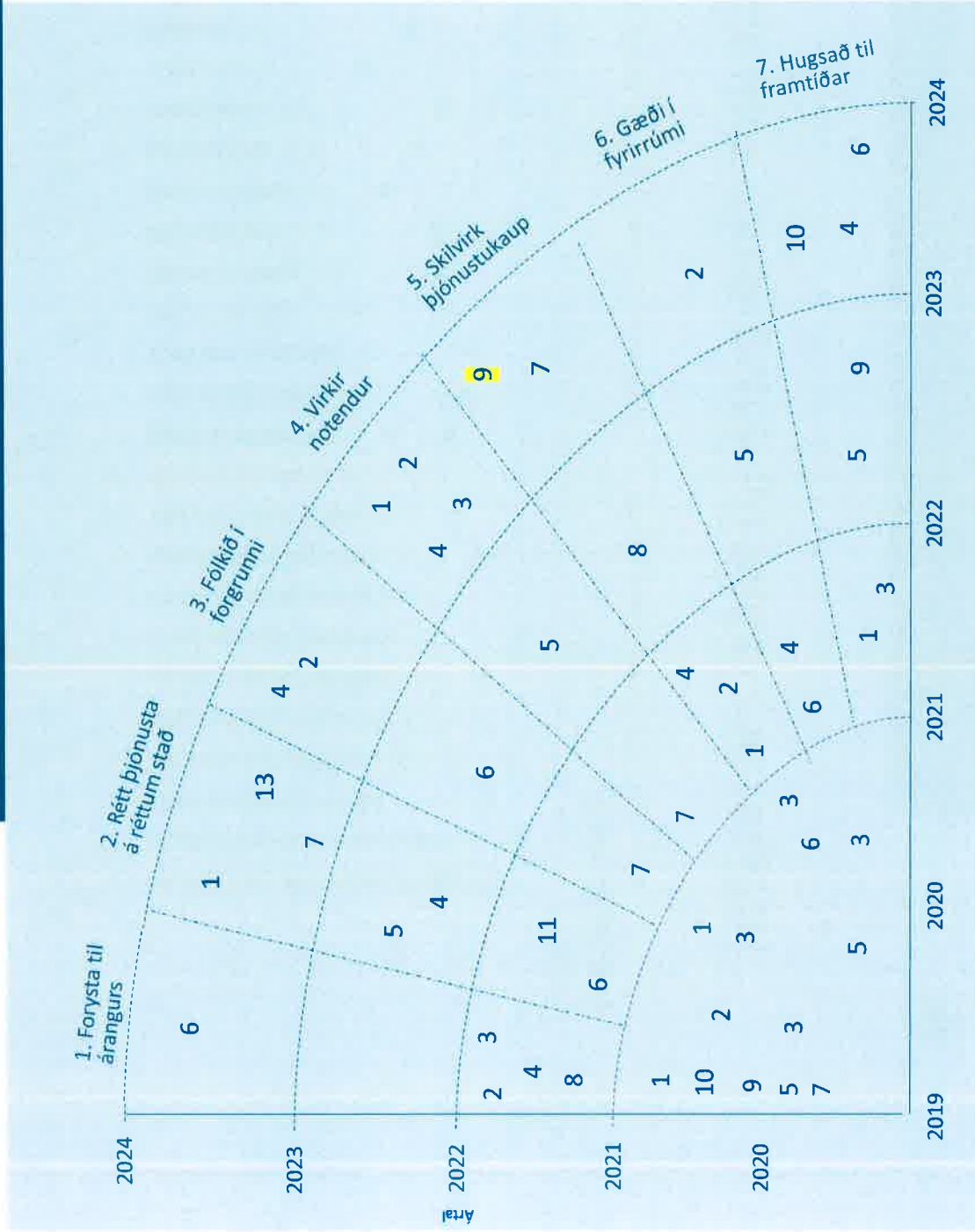
Utgifter per capita till sjukvård och som andel av BNP, 2017

5 ára áætlun heilbrigðisstefnu

Lögð fram á Alþingi 4. júní 2019

Takk fyrir!

